

**Sprawozdanie z działania wydziałowego
systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia
w roku akademickim 2014/2015**

Wydział Historyczno-Socjologiczny

kierunek studiów: **filozofia, historia, socjologia, stosunki międzynarodowe, studia wschodnie**

liczba studentów łącznie¹ **960**

w tym:

na studiach stacjonarnych **960**

na studiach niestacjonarnych **0**

liczba uczestników studiów doktoranckich **44**

w tym:

na studiach stacjonarnych **23**

na studiach niestacjonarnych **21**

liczba słuchaczy studiów podyplomowych **14**

1. MONITOROWANIE STANDARDÓW AKADEMICKICH

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Przy zaliczaniu do minimum kadrowego nauczycieli akademickich uwzględniane są zasady ujęte w obowiązujących przepisach w sprawie kryteriów oceny spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego, zgodnie z którymi każdy wskazany do minimum kadrowego nauczyciel akademicki posiada stopień lub tytuł naukowy oraz/lub dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów. Zajęcia dydaktyczne przydzielane są pracownikom naukowo-dydaktycznym na podstawie stopnia lub tytułu naukowego, ewentualnie dorobku naukowego i przygotowania praktycznego.

Obsady zajęć dydaktycznych dokonują dyrektorzy instytutów, uwzględniając kwalifikacje zawodowe poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizację naukową, zainteresowania badawcze, dorobek naukowy w szczególności za ostatnie cztery lata. Podczas przydzielania zajęć dydaktycznych brane pod uwagę jest również doświadczenie wynikające z praktyki (badania społeczne, marketingowe, media). Nauczyciele akademicy składają dyrektorom instytutów i dalej dziekanowi raz w roku sprawozdania z działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

W ramach podnoszenia kwalifikacji najistotniejszy jest rozwój naukowy pracowników, co potwierdzone jest uzyskaniem przez nich stopnia lub tytułu naukowego. W toku akademickim 2014/2015 tytuł profesora uzyskała jedna osoba, stopień doktora nauk habilitowanego dwie osoby, jedna osoba stopień doktora. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich odbywa się też przez przygotowywanie wniosków o finansowanie projektów badawczych, jak również poprzez odbywanie indywidualnych szkoleń zapewniających uzyskanie nowych umiejętności. W roku akademickim 2014/2015 w szkoleniach uczestniczyło 5 osób, a dwie osoby rozpoczęły kurs pedagogiczny w CEU.

Nadal realizowane są projekty NCN, NPRH, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W sprawozdawczym roku akademickim jedna osoba została stypendystą

---

¹ Dane dotyczące liczby studentów zgodnie ze stanem na dzień 30 listopada 2014.

Fundacji Fulbrighta - Stanford Center of Poverty and Inequality, jedna osoba uzyskała stypendium Instytutu Herdera w Marburgu, Niemcy (Herder Scholarships - Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung – Institut der Leibniz-Gemeinschaft).

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Podjęcie starań o aktywniejsze zewnętrzne finansowanie badań i projektów których celem jest podnoszenie kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych.

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja:

Podjęcie starań o aktywniejsze zewnętrzne finansowanie badań i projektów, których celem jest podnoszenie kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych.

Realizacja: Poprzez częściowe powiązanie wysokości podwyżki przyznanej pracownikom w roku akademickim 2014/2015 z ilością i wysokością uzyskanych grantów stworzono dodatkową motywację do – przynoszącego najlepsze efekty – indywidualnego poszukiwania możliwości finansowania działalności badawczej pracowników Wydziału.

2. OCENA PROCESU KSZTAŁCENIA

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Wyniki ankiet wypełnianych przez studentów drogą elektroniczną:

Uzyskano opinie od 38 osób, które prawidłowo wypełniły ankietę. W liczbie tej zawarci są również słuchacze studiów doktoranckich.

Pierwsze pytanie dotyczyło ogólnej oceny studiów na Wydziale Historyczno-Socjologicznym i stanowiło baterię sześciu bardziej szczegółowych twierdzeń, do których ankietowani odnosili się na pięciostopniowej skali (od *zdecydowanie tak* do *zdecydowanie nie*). Biorąc pod uwagę opinie wszystkich badanych osób, możemy stwierdzić, że prawie 80% z nich jest zadowolona z odbywanych studiów. Odpowiedzi negatywnych było łącznie około 13%, natomiast 7,9% ankietowanych udzieliło odpowiedzi neutralnej. W przypadku kolejnego zagadnienia, tj. dostępności pomocy naukowych i sprzętu dydaktycznego, najczęściej było odpowiedzi „raczej pozytywnych” (50%), co koresponduje z wynikami ubiegłorocznymi, w których wyniki były podobne. Studenci na ogół pozytywnie wypowiadali się na temat sposobu prowadzenia zajęć i stosowanych metod nauczania, jakkolwiek około 34% z nich wskazało na konieczność zmiany oferty przedmiotów dodatkowych. Badani studenci dość jednoznacznie wskazują na potrzebę wprowadzania większej liczby przedmiotów o charakterze praktycznym, co znalazło już odzwierciedlenie w nowych planach studiów, uruchamianych specjalnościach i modułach praktycznych w programach kształcenia. Warto zwrócić uwagę również na pewne tendencje w wybieranych przez studentów ścieżkach edukacyjnych. Z jednej strony postuluje się więcej zajęć praktycznych, z drugiej, gdy są już uruchamiane, nie zawsze cieszą dużym zainteresowaniem. Takie sygnały motywują władze jednostek naukowych do modyfikacji programów w kierunku większego zainteresowania studentów. Z drugiej strony, mniejsza popularność pewnych specjalności czy modułów nie musi być pochodną ich nieprzydatności, ale skłonności niektórych studentów do wybierania łatwiejszej ścieżki zaliczenia zajęć.

Tabela 1, Ogólna ocena kierunków studiów na Wydziale Historyczno-Socjologicznym UwB

	zdecydowanie tak	raczej tak	ani tak, ani nie	raczej nie	zdecydowanie nie
a) Czy biorąc pod uwagę wszystkie możliwe do pomyślenia aspekty procesu kształcenia, jesteś zadowolony(a) z odbywanych studiów?	39,5%	39,5%	7,9%	7,9%	5,3%
b) Czy uważasz, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	15,8%	50,0%	7,9%	21,1%	5,3%
c) Czy uważasz, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	31,6%	47,4%	7,9%	13,2%	0,0%
d) Czy uważasz, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, wykładów monograficznych itp.) jest wystarczająca?	10,5%	47,4%	7,9%	21,1%	13,2%
e) Czy uważasz, że na Twoich studiach powinno być więcej zajęć praktycznych niż obecnie?	42,1%	31,6%	13,2%	13,2%	0,0%
f) Czy zależałoby Ci na tym, by intensywność nauki na Twoim kierunku była większa niż obecnie?	13,2%	34,2%	21,1%	26,3%	5,3%

W dalszej kolejności zapytano o ocenę poszczególnych elementów dydaktyki prowadzonej na wydziale. Analizie poddano dziewięć wymiarów, które oceniano w pięciostopniowej skali. Analiza tabeli 2, zawierającej szczegółowe zestawienia, prowadzi do spostrzeżenia, że studenci poszczególne aspekty procesu nauczania oceniają zwykle dobrze. Najwięcej najwyższych ocen (44,7%) uzyskały konsultacje, co może wskazywać na wysoki ich poziom. Dostępność prowadzących na dyżurach i życzliwy kontakt ze studentami są niezbędne w prawidłowym kształtowaniu procesu dydaktycznego, nie mniej ważne niż profesjonalizm na zajęciach. Wysokie oceny uzyskały też seminaria, wykłady i ćwiczenia.

Nieco słabiej oceniona została przydatność zadań do samodzielnego przygotowania. W tej kategorii było też względnie najwięcej ocen „przeciętnych” (ok. 18%). Około 13,5% złych ocen uzyskały lektoraty. Nauka języków obcych wciąż jest najsłabiej oceniana. Warto poszukiwać rozwiązań mających na celu poprawę tego stanu, ponieważ takie oceny utrzymują się kolejny rok z rzędu.

Tabela 2, Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego według studentów studiów licencjackich i magisterskich

Jak ocenil(a)byś poszczególne elementy procesu dydaktycznego na Twoim kierunku?	bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie dotyczy
a) wykłady obowiązkowe	23,7%	55,3%	13,2%	2,6%	5,3%	0,0%
b) ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe	34,2%	52,6%	13,2%	0,0%	0,0%	0,0%
c) seminaria i proseminaria	28,9%	39,5%	10,5%	2,6%	5,3%	13,2%
d) przedmioty fakultatywne	32,4%	40,5%	8,1%	0,0%	5,4%	13,5%
e) lektoraty	27,0%	32,4%	13,5%	5,4%	8,1%	13,5%
f) warsztaty i laboratoria	23,7%	39,5%	5,3%	2,6%	2,6%	26,3%
g) praktyki i zajęcia poza uczelnią	18,4%	28,9%	5,3%	5,3%	0,0%	42,1%
h) sensowność i przydatność prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	26,3%	36,8%	18,4%	0,0%	5,3%	13,2%
i) indywidualne konsultacje	44,7%	39,5%	13,2%	0,0%	2,6%	0,0%

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Konieczność dalszej poprawy poziomu nauczania języków obcych.

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

1. Rekomendacja

Potrzeba zwiększenia liczby przedmiotów z uwzględnieniem treści o charakterze praktycznym.

Realizacja:

Filozofia i etyka - nowy kierunek studiów uruchamiany od roku akademickiego 2015/2016 na Wydziale Historyczno-Socjologicznym i zastępujący dotychczasową filozofię – ma w programie studiów blok zajęć praktycznych skierowanych do potencjalnych nauczycieli filozofii i etyki oraz pracowników mediów. Podobne moduły specjalizacyjne istnieją na innych kierunkach studiów prowadzonych na WHS. Z uwagi na specyfikę kierunków prowadzonych WHS wydaje się wskazane zachowanie rozsądnej równowagi między przedmiotami o charakterze teoretycznym i praktycznym, nie rozszerzając przesadnie oferty tych drugich.

2. Rekomendacja

Konieczność poprawy poziomu nauczania języków obcych.

Realizacja:

Mimo złożonych wniosków – i zgodnie z sugestiami studentów – nie wyrażono zgody na prowadzenie lektoratów języków obcych w formie e-nauczania.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Analiza protokołów hospitacji zajęć

W roku akademickim 2014/2015 roku na Wydziale Historyczno-Socjologicznym dokonano hospitacji łącznie 32 pracowników naukowo-dydaktycznych.

W Instytucie Historii i Nauk Politycznych przeprowadzono hospitacje zajęć u 15 pracowników. W Instytucie Socjologii przeprowadzono 17 hospitacji zajęć. Poziom ocenianych zajęć – bardzo wysoki, pozytywny, wyróżniający, brak uwag i konkretnych zaleceń (niekiedy zamieszczano drobne zalecenia, np. „większej aktywizacji studentów”).

Analiza wyników ankietowania dotyczących oceny jakości zajęć dydaktycznych

Jednym z działań prowadzonych w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia jest monitorowanie opinii studentów w zakresie różnych aspektów związanych ze studiowaniem na Uniwersytecie w Białymstoku i na Wydziale Historyczno-Socjologicznym. Standardowym narzędziem pozwalającym ewaluować jakość kształcenia jest ankieta, którą studenci wypełniają po zakończeniu cyklu dydaktycznego za pośrednictwem systemu USOS. W roku akademickim 2014/2015 wśród studentów i doktorantów wypełnionych zostało 612 kwestionariuszy ankiet przez 65 badanych (co stanowi 6,1% uprawnionych).

Ocenie podlegało dwanaście wymiarów związanych z prowadzonymi zajęciami. Dziewięć z nich oceniano na skali 1 – 5, z kolei poziom wymagań badany był na skali trzypunktowej, a w przypadku pytania o liczbę zajęć opuszczonych przez prowadzącego studenci mieli do wyboru dwie możliwości odpowiedzi. Ostatni wymiar dotyczył liczby opuszczonych i nieodrobionych zajęć, w którym najwyższa wartość (3) oznaczała liczbę niedorobionych zajęć przekraczającą dwa.

Tabela 3, Zbiorcza ocena nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na Wydziale Historyczno-Socjologicznym

	skala 1-5									skala 1-3
	Przygotowanie prowadzącego do zajęć	Punktualność prowadzącego	Klarowność wykładanego materiału	Pomysłowość metod przekazywania wiedzy	Nastawienie do studenta (życzliwość)	Dostępność w trakcie dyżurów	Jasność kryteriów zaliczenia	Obiektywność oceniania	Inspirowanie do samodzielnego myślenia	Poziom stawianych wymagań (1 - oznacza niskie, 2 - oznacza średnie, 3 - oznacza wysokie)
pracownicy WHS	4,61	4,48	4,29	4,00	4,37	4,54	4,46	4,32	4,09	2,49
pracownicy innych jednostek	4,53	4,40	4,23	3,90	4,42	4,43	4,55	4,34	4,02	2,24

Z analizy opinii studentów wynika, że zajęcia na Wydziale Historyczno-Socjologicznym prowadzone są w większości prawidłowo uzyskując noty powyżej 4,0 w skali 1-5.

Komentarze i uwagi były w większości pozytywne, np. „Zajęcia bardzo ciekawe, skłaniające do samodzielnego myślenia, pozwalające na twórcze myślenie, dużo zajęć praktycznych, co jest ogromnym plusem”, „Profesor nie tylko potrafi przekazać wiedzę w sposób klarowny, ale też zaciekać. Jest po prostu fenomenalny!”, „jak najwięcej takich zajęć i doktorów”, „Prowadzący zawsze był przygotowany do zajęć”

Pojawiały się również zastrzeżenia do treści prowadzonych zajęć jak i postaw oraz zachowań wykładowców. Uwagi krytyczne dotyczyły w jednym przypadku niejasności kryteriów zaliczenia (brak wyjaśnienia na początku semestru), w innym zwrócono uwagę na „przemycanie” na zajęciach politycznych preferencji prowadzącego.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

1. Kontynuowanie działań motywujących pracowników do podnoszenia jakości dydaktyki.
2. Z uwagi na malejącą frekwencję należy zwiększyć wsparcie ze strony instytutów w ewaluacji jakości kształcenia (zwiększenie frekwencji podczas wypełniania ankiet), jak również podjęcie wysiłków na rzecz zwiększenia znaczenia ewaluacji jakości kształcenia w świadomości studentów (działania komunikacyjne).

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

1. Rekomendacja:

Zaleca się w uwagach wnoszonych przez osobę hospitującą zajęcia skonkretyzowanie zaleceń wobec prowadzonych zajęć i osoby hospitowanej.

Realizacja:

Kierownikom zakładów i katedr przekazano sugestię, aby w protokołach hospitacji uwzględniali konkretne zalecenia wobec pracowników hospitowanych.

2. Rekomendacja:

Zaleca się przeprowadzenie rozmów dyscyplinujących z pracownikami wobec których uwagi krytyczne powtarzają się w wielu ankietach, pozostają zbieżne (o podobnej treści krytycznej) z uwagami z ubiegłego roku akademickiego.

Realizacja:

W roku akademickim 2014/2015 nie było przypadków, gdy nauczyciele akademicki słabo ocenieni w roku akademickim 2013/2014 zostali źle ocenieni w roku kolejnym.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Ocena zasobów bibliotecznych

Uniwersytet w Białymstoku posiada nowoczesną i dobrze wyposażoną Bibliotekę Uniwersytecką im. Jerzego Giedroycia. Dodatkowo pracownicy i studenci wydziału Historyczno-Socjologicznego mają możliwość korzystania z biblioteki wydziałowej. W Białymstoku istnieje dodatkowo kilka innych bibliotek zawierających zbiory, które można wykorzystać podczas studiów lub w pracy naukowej. Poniższa tabela przedstawia częstotliwość korzystania z zasobów bibliotecznych zadeklarowaną przez studentów wydziału.

Tabela 4, Częstotliwość korzystania z bibliotek w deklaracjach studentów studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich

Częstotliwość korzystania z biblioteki	Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia	Biblioteka Wydziału Historyczno-Socjologicznego UwB	Inna biblioteka
Przynajmniej kilka razy w tygodniu	0 %	18,4%	2,7%
Kilka razy w miesiącu	37,8 %	36,8 %	40,5 %
Kilka razy w roku	45,9 %	34,2 %	18,9 %
Rzadziej	16,2 %	10,5 %	37,8 %

Studenci korzystają z bibliotek nieregularnie. Większość studentów wskazała, że korzysta z Biblioteki Uniwersyteckiej raz do roku. Częściej wykorzystywane są zasoby Biblioteki Wydziału. Poniższa tabela przedstawia ocenę wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Biblioteki Wydziału Historyczno-Socjologicznego.

Tabela 5, Ocena bibliotek w deklaracjach studentów studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich

Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej oraz Biblioteki Wydziału Historyczno-Socjologicznego	Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia		Biblioteka Wydziału Historyczno-Socjologicznego UwB	
	2014	2015	2014	2015
Dostępność lektur obowiązkowych	4,34	4,21	4,22	3,84
Bogactwo księgozbioru	4,47	3,97	4,31	3,68
Aktualność księgozbioru	4,40	4,00	4,18	3,69
Sprawność obsługi	4,54	4,19	4,34	4,06
Przyjazność obsługi	4,57	4,19	4,30	3,97
Godziny otwarcia	4,59	4,18	4,41	3,94
Warunki do pracy	4,61	4,41	4,24	4,11
Możliwość kopiowania tekstów	4,38	4,06	3,57	3,44
Możliwość korzystania z Internetu i tekstów elektronicznych	4,39	4,12	4,23	3,84
Średnia ocena	4,47	4,15	4,20	3,84

Studenci docenili w szczególności warunki do pracy jakie stwarza Biblioteka Uniwersytecka, wysoko ocenili również dostępność lektur obowiązkowych. Biblioteka Wydziału Historyczno-Socjologicznego w ocenach studentów uzyskuje relatywnie słabsze noty niż Biblioteka Uniwersytecka. Należy zauważyć, że obie biblioteki nieznacznie pogorszyły swoje oceny w stosunku do roku poprzedniego. Biblioteka Wydziału Historyczno-Socjologicznego otrzymała najniższe noty za bogactwo i aktualność księgozbioru.

Ocena infrastruktury dydaktycznej

Nieodłącznym elementem wpływającym na jakość kształcenia jest infrastruktura dydaktyczna (Tabele 10-13). We wszystkich aspektach dominują oceny pozytywne. W przypadku laboratorium większość ankietowanych wybrała odpowiedź „nie dotyczy”. Warto zauważyć, że poprawa nastąpiła w przypadku oceny dostępu do Internetu. W poprzednim roku negatywnie oceniło go 20%, w obecnym nieco ponad 10%. Dostęp do Internetu zapewniany jest w Bibliotece Wydziału, w pracowni komputerowej oraz przez sieć bezprzewodową WiFi za pośrednictwem systemu EDUROAM.

Tabela 6, Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej według studentów

Jak ocenił(a)byś jakość infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania?	bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie dotyczy
a) sale wykładowe	10,5%	52,6%	18,4%	13,2%	5,3%	0,0%
b) sale ćwiczeniowe	15,8%	39,5%	31,6%	10,5%	2,6%	0,0%
c) środki audiowizualne i multimedialne	23,7%	36,8%	31,6%	5,3%	0,0%	2,6%
d) wyposażenie laboratorium	7,9%	39,5%	7,9%	2,6%	2,6%	39,5%
e) dostęp do Internetu	23,7%	47,4%	15,8%	10,5%	0,0%	2,6%

Jednym z elementów infrastruktury dydaktycznej są pracownie komputerowe dostępne na wydziale. Poniższa tabela prezentuje częstotliwość korzystania z pracowni komputerowej zadeklarowaną przez studentów wydziału.

Tabela 7, Deklaracje częstotliwości korzystania z pracowni komputerowej według studentów

Jak często korzystasz z pracowni komputerowej?	Procent	Procent skumulowany
Przynajmniej kilka razy w tygodniu	5,3	5,3
Kilka razy w miesiącu	26,3	31,6
Kilka razy w semestrze	26,3	57,9
Rzadziej	18,4	76,3
W ogóle nie korzystam	23,7	100,0
Ogółem	100,0	

Ponad 23% studentów zadeklarowało że z pracowni komputerowej nie korzysta w ogóle, kolejne 18,4% czyni to rzadziej, niż kilka razy w semestrze. Najpewniej jest to spowodowane istnieniem w budynku wydziału sieci bezprzewodowej, dzięki której z Internetem można się połączyć z niemal każdego pomieszczenia. Ogólna ocena pracowni komputerowej jest dobra, jakkolwiek sprzęt nie był wymieniony. Nie mniej jednak,

stosowane komputery dzięki wysiłkom obsługujących je pracowników zachowują ogólną sprawność.

Tabela 8, Ogólna ocena funkcjonowania pracowni komputerowej według studentów

Ogólna ocena funkcjonowania pracowni komputerowej	Procent	Procent skumulowany
bardzo dobra	13,5	13,5
dobra	45,9	59,5
przeciętna	8,1	67,6
zła	2,7	70,3
bardzo zła	8,1	78,4
nie mam zdania	21,6	100,0
ogółem	100,0	

Tabela 9, Szczegółowa ocena funkcjonowania pracowni komputerowej według studentów

	zdecydowanie tak	raczej tak	ani tak, ani nie	raczej nie	zdecydowanie nie
Czy godziny otwarcia umożliwiają efektywne korzystanie z pracowni?	8,1%	40,5%	35,1%	10,8%	5,4%
Czy ilość stanowisk komputerowych jest wystarczająca?	8,1%	37,8%	21,6%	21,6%	10,8%
Czy stanowisko komputerowe spełnia twoje oczekiwania efektywnego korzystania z pracowni?	5,4%	43,2%	13,5%	27,0%	10,8%
Czy w razie potrzeby pracownicy pracowni udzielają fachowej pomocy?	25,0%	58,3%	2,8%	13,9%	0,0%

Jakkolwiek wymiary funkcjonowania pracowni komputerowej zostały ocenione pozytywnie, to stosunkowo duża liczba respondentów wskazuje na fakt, że niewystarczająca jest w pracowni liczba stanowisk do pracy oraz, że ich jakość nie jest najlepsza. W pytaniu otwartym zwracano uwagę przede wszystkim na konieczność modernizacji technicznej pracowni – wymiany sprzętu na nowocześniejszy i szybszy. Jest to postulat trudny do zrealizowania ze względu na brak środków finansowych,

Ocena dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia

Aktualnie podstawowym źródłem informacji i repozytorium zasobów (plany studiów, rozkłady zajęć, programy kształcenia, informacje o praktykach i inne) są strony internetowe. Poniższe tabele odnoszą się do stron wydziału (strona wydziału oraz strony poszczególnych instytutów). Pierwsza z nich obrazuje częstotliwość korzystania ze stron internetowych przez studentów. Zdecydowana większość badanych odwiedza strony wydziałowe przynajmniej kilka razy w miesiącu (ponad 75%), a ponad 35% - kilka razy w tygodniu.

Tabela 10, Częstotliwość odwiedzin stron internetowych wydziału w deklaracjach studentów

Jak często odwiedzasz stronę internetową wydziału/institutu?	Procent	Procent skumulowany
kilka razy w tygodniu	35,1	35,1
kilka razy w miesiącu	40,5	75,7
kilka razy w semestrze	18,9	94,6
rzadziej	5,4	100,0
ogółem	100,0	

Ocena zawartości stron internetowych na wydziale wypada ogólnie pozytywnie. Przede wszystkim wysoko ocenia się dostępność informacji dotyczących programów studiów oraz harmonogramów zajęć. Z kolei stosunkowo najwięcej zastrzeżeń budzą kryteria zaliczenia i treści programowe przedmiotów, co może się wiązać z częściowym zdezaktualizowaniem niektórych sylabusów/kart przedmiotu.

Tabela 11, Ocena zawartości stron internetowych wydziału według studentów

Czy zawarte na stronie internetowej Twojego wydziału/institutu informacje zapewniają uzyskanie wiedzy dotyczącej:	zdecydowanie tak	raczej tak	ani tak, ani nie	raczej nie	zdecydowanie nie
a) oferowanych poziomów i form kształcenia?	15,8%	65,8%	5,3%	10,5%	2,6%
b) kwalifikacji zawodowych absolwentów?	13,2%	57,9%	15,8%	13,2%	0,0%
c) jakości kształcenia potwierdzonej przyznanymi jednostce certyfikatami?	10,5%	55,3%	18,4%	15,8%	0,0%
d) możliwości wyjazdu na inne uczelnie?	23,7%	39,5%	10,5%	13,2%	13,2%
e) programu i planu studiów?	34,2%	50,0%	2,6%	10,5%	2,6%
f) harmonogramu zajęć dydaktycznych?	34,2%	52,6%	2,6%	7,9%	2,6%
g) treści programowych przedmiotów?	23,7%	36,8%	10,5%	26,3%	2,6%
h) kryteriów oceny zaliczanych przedmiotów?	17,9%	46,2%	15,4%	17,9%	2,6%

Ocena organizacji zajęć

Kolejny blok pytań odnosił się do oceny pracy dziekanatu. Dotyczyły one częstotliwości odwiedzin, godzin otwarcia, jak również informacji przekazywanych przez pracowników. Ponadto, była możliwość wyrażenia własnej opinii w postaci odpowiedzi na pytanie otwarte.

Tabela 12, Częstotliwość odwiedzin dziekanatu celem załatwiania spraw według studentów

Jak często odwiedzasz dziekanat w celu załatwienia jakiejś sprawy?	Procent	Procent skumulowany
przynajmniej kilka razy w tygodniu	5,3	5,3
kilka razy w miesiącu	23,7	28,9
kilka razy w semestrze	60,5	89,5
rzadziej	10,5	100,0
ogółem	100,0	

W przypadku godzin otwarcia dla studentów około 61% badanych stwierdziło, że obecne godziny otwarcia umożliwiają załatwienie wszystkich spraw, co jest wynikiem nieco słabszym, niż w roku poprzednim (70%)

Tabela 13, Opinie na temat godzin otwarcia dziekanatu według studentów

Czy godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają sprawne załatwienie spraw?	Procent	Procent skumulowany
zdecydowanie tak	8,3	8,3
raczej tak	52,8	61,1
ani tak, ani nie	11,1	72,2
raczej nie	22,2	94,4
zdecydowanie nie	5,6	100,0
Ogółem	100,0	

Nie było większych zastrzeżeń co do merytorycznego poziomu pracy dziekanatu rozumianego jako zakres informacji przekazywanych studentom. Większość osób, która wzięła udział w badaniu stwierdziła, że we wszystkich analizowanych aspektach informacje były przekazywane w sposób wyczerpujący.

Tabela 14, Opinie na temat informacji przekazywanych przez pracowników dziekanatu według studentów

Czy niżej wymienione informacje przekazywane są przez pracowników dziekanatu w sposób wyczerpujący?	zdecydowanie tak	raczej tak	ani tak, ani nie	raczej nie	zdecydowanie nie
informacje dotyczące toku studiów	21,6%	45,9%	16,2%	10,8%	5,4%
informacje dotyczące spraw stypendialnych	27,0%	54,1%	5,4%	10,8%	2,7%
informacje dotyczące opłat za studia	19,4%	63,9%	11,1%	0,0%	5,6%

Ostatnie pytanie dotyczyło ogólnej oceny pracy dziekanatu. Tabela 15 ukazuje, że ponad 70% ankietowanych studentów wystawiło ocenę przynajmniej dobrą. Odsetek ocen negatywnych wyniósł razem około 5,3%.

Tabela 15, Ogólna ocena pracy dziekanatu według studentów

Ogólna ocena pracy dziekanatu	Procent
bardzo dobra	23,7
dobra	50,0
przeciętna	15,8
zła	0
bardzo zła	5,3
nie mam zdania	5,3
ogółem	100,0

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

1. Położenie większego nacisku na publikowanie i aktualizowanie informacji dotyczących dydaktyki (plany i programy studiów, sylabusy)
2. Dołożenie większych starań nad wykorzystaniem systemu USOS w obsłudze studiów

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

1. **Rekomendacja:** W większej mierze należy podjąć działania nad wykorzystaniem systemu USOS w celu usprawnienia komunikacji ze studentami
Realizacja: Przekazano kierownikom zakładów i katedr sugestię, by zachęcali pracowników do częstszego korzystania z systemu USOS.
2. **Rekomendacja:** Usprawnienie (unowocześnienie) serwisu w pracowni komputerowej.
Realizacja: Brak środków nie pozwala nie unowocześnienie serwisu w pracowni komputerowej

5. OCENA MOBILNOŚCI STUDENTÓW

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

W roku akademickim 2014/15 z oferty programu LPP Erasmus skorzystało 8 studentów Wydziału. Na Wydziale Historyczno-Socjologicznym w roku akademickim 2014/2015 studiowało łącznie 5 studentów z zagranicy. Także 2 pracowników wydziału wyjeżdżało w ramach programu LPP Erasmus. Program MOST nie był uruchomiony z powodu braku zainteresowania ze strony studentów.

W ocenianym roku akademickim podpisano dwie nowe umowy z uczelniami zagranicznymi – jedną z Litwy i jedną z Czech.

Jak wynika z poniższej tabeli studenci bardzo pozytywnie ocenili organizację studiów na Wydziale Historyczno-Socjologicznym w ramach Programu LLP Erasmus. Najwyżej ocenili komunikację z koordynatorem oraz organizację przyjazdu (100% satysfakcji). Najmniej satysfakcjonujący okazał się wybór przedmiotów. W ich opinii proponowana lista przedmiotów była zbyt skromna i nie oddawała w pełni specyfiki studiów na naszym wydziale, oraz nie do końca odpowiadała ich oczekiwaniom.

Tabela 16, Ocena organizacji studiów w ramach Programu LLP Erasmus w opinii jego studentów

Kategoria	Satysfakcjonująca [%]	Niesatysfakcjonująca [%]
Komunikacja z koordynatorem programu	100	-
Organizacja przyjazdu	100	-
Wybór przedmiotów	80	20
Warunki w akademiku	80	20

Prawie wszystkie aspekty pracy kadry naukowej zostały ocenione jako satysfakcjonujące (Tabela 17)

Tabela 17, Ocena pracy kadry wydziału Historyczno-Socjologicznego UwB w opinii studentów Erasmusa

Kategoria	Satysfakcjonująca [%]	Niesatysfakcjonująca [%]
Aktywizacja studentów podczas zajęć przez wykładowców	100	-
Kontakt wykładowców ze studentami	90	10
Poziom wymagań wykładowców przez studentów	100	-
Poziom (jakość) prowadzonych zajęć przez wykładowców	100	-
Zróżnicowanie metod/materiałów i pomocy dydaktycznych wykorzystywanych podczas zajęć	100	-

Funkcjonowanie dziekanatu i biblioteki studenci ocenili pozytywnie.

Tabela 18, Ocena organizacji procesu kształcenia

Kategoria	Satysfakcjonująca [%]	Niesatysfakcjonująca [%]
Funkcjonowanie dziekanatu	100	-
Funkcjonowanie biblioteki	100	-
Funkcjonowanie pracowni komputerowej	80	20

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

1. Wykonanie rekomendacji przekazanych w roku poprzednim

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacja:

Wnioski - rekomendacje: Podjęcie starań o zorganizowanie współpracy zagranicznej (poprzez finansowanie zewnętrzne - granty) odzwierciedlonej w realizacji projektów o charakterze edukacyjnym, upowszechniających ofertę edukacyjną Wydziału za granicą, zwłaszcza w krajach za wschodnią granicą Polski.

Realizacja:

Brak wymiernych efektów podjętych działań.

6. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Na Wydziale Historyczno – Socjologicznym, w ramach ewaluacji procesu nauczania przeprowadzono w okresie marzec - czerwiec 2015 roku badania ankietowe na próbie absolwentów Wydziału Historyczno – Socjologicznego. Celem badań było zebranie opinii absolwentów na temat przydatności na rynku pracy danego kierunku studiów, procesu dydaktycznego i kompetencji nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB.

W badaniu wzięło udział 68 absolwentów WHS, w tym 8 absolwentów kierunku Historia, 24 absolwentów kierunku Socjologia, 14 absolwentów kierunku Stosunki Międzynarodowe, 1 absolwent kierunku Filozofia i 21 absolwentów, którzy nie podali nazwy ukończonego kierunku.

Tabela 19, Ocena przydatności studiów na WHS w opinii absolwentów

Jak sądzisz, w jakim stopniu odbyte przez Ciebie studia pozwoliły na rozwinięcie:	Bardzo dużym	Dużym	Średnim	Małym	Bardzo małym
Znajomości zagadnień teoretycznych	35,3%	42,6%	20,6%	1,5%	0,0%
Umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów	8,8%	17,6%	51,5%	17,6%	4,4%
Zdolności do wykonywania konkretnych zawodów	1,5%	14,7%	38,2%	26,5%	19,1%
Umiejętności pracy zespołowej	19,1%	33,8%	26,5%	13,2%	7,4%
Umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi	29,4%	44,1%	19,1%	7,4%	0,0%
Umiejętności samodzielnego dokształcania się	29,4%	35,3%	26,5%	8,8%	0,0%
Orientacji i wiedzy o świecie	41,2%	30,9%	25,0%	2,9%	0,0%
Możliwości realizacji własnych zainteresowań	14,7%	25,0%	38,2%	10,3%	11,8%

Zdecydowana większość ankietowanych absolwentów zadeklarowała opanowanie w stopniu bardzo dużym lub dużym aż sześciu z ośmiu umiejętności. Mocną stroną absolwentów WHS są przede wszystkim: znajomość zagadnień teoretycznych, umiejętności pracy zespołowej, umiejętności komunikacyjne z innymi ludźmi, umiejętności samodzielnego dokształcania się, poziom orientacji i wiedzy o świecie oraz poziom realizacji własnych zainteresowań. Relatywnie w najmniejszym stopniu (małym lub bardzo małym) absolwenci rozwinięli umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów (69,1% absolwentów) oraz zdolności do wykonywania konkretnych zawodów (64,7% absolwentów). Z rozkładu odpowiedzi wynika, że system kształcenia oferowany przez WHS odpowiada profilowi akademickiemu, a tym samym oparty jest w znacznym stopniu na teorii, przygotowując jednocześnie do dalszego kształcenia lub wykonywania pracy wymagającej wysokich umiejętności.

Tabela 20, Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii absolwentów WHS

Jak ocenił(a)byś poszczególne elementy procesu dydaktycznego na Twoim kierunku:	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
Wykłady obowiązkowe	13,2%	48,5%	30,9%	5,9%	0,0%	1,5%
Ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe	20,6%	54,4%	20,6%	4,4%	0,0%	0,0%
Seminaria i proseminaria	33,8%	27,9%	22,1%	7,4%	7,4%	1,5%
Przedmioty fakultatywne	17,6%	30,9%	32,4%	11,8%	5,9%	1,5%
Lektoraty	14,7%	33,8%	25,0%	14,7%	4,4%	7,4%
Warsztaty i laboratoria	7,4%	26,5%	17,6%	2,9%	4,4%	41,2%

Praktyki i zajęcia poza uczelnią	7,4%	23,5%	13,2%	2,9%	14,7%	38,2%
Indywidualne konsultacje	26,5%	38,2%	17,6%	1,5%	1,5%	14,7%
Organizacja studiów (rozkład zajęć, itp.)	2,9%	27,9%	42,6%	17,6%	7,4%	1,5%

W grupie poszczególnych elementów procesu dydaktycznego najwyższe oceny przydatności otrzymały ćwiczenia i konwersatoria. Aż 20,6% oraz 54,4% absolwentów oceniła tą formę zajęć odpowiednio bardzo dobrze oraz dobrze. W dalszej kolejności wysokie oceny (bardzo dobrze, i dobrze) otrzymały indywidualne konsultacje (64,7% absolwentów), wykłady obowiązkowe (61,7%) oraz seminaria i proseminaria (61,7%). Przeciętnie oceniono przede wszystkim przedmioty fakultatywne (32,4% respondentów). Relatywnie najslabiej (źle i bardzo źle) oceniono lektoraty (19,1% absolwentów), praktyki i zajęcia poza uczelnią (17,6% absolwentów). Zdecydowanie najslabiej oceniono organizację studiów, w tym rozkład zajęć. Aż 25% respondentów ten element procesu dydaktycznego oceniło źle lub bardzo źle. Powyższy rozkład odpowiedzi wskazuje na poprawę ocen wystawianych formie zajęć, jaką są wykłady obowiązkowe. W roku akademickim 2013/2014, ta forma zajęć była przez blisko 37% oceniona przeciętnie. Ponadto, w obecnym roku akademickim podobnie, jak w roku 2013/2014 utrzymują się bardzo niskie oceny lektoratów.

Tabela 21, Ocena kompetencji nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB

Jak oceniasz kompetencje nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB na Twoim kierunku:	Wysoki poziom profesjonalizmu	Raczej wysoki poziom profesjonalizmu	Zróżnicowany poziom profesjonalizmu	Raczej niski poziom profesjonalizmu	Niski poziom profesjonalizmu
Wśród samodzielnych pracowników naukowo – dydaktycznych (doktor habilitowany i profesor)	41,2%	33,8%	23,5%	1,5%	0,0%
Wśród adiunktów i wykładowców (doktorów)	25,0%	42,6%	27,9%	2,9%	1,5%
Wśród asystentów	22,1%	30,9%	36,8%	7,4%	2,9%
Wśród pracowników administracji (dziekanat, sekretariat, itp.)	30,9%	29,4%	29,4%	10,3%	0,0%

Absolwenci WHS wskazują na wysoki i raczej wysoki poziom profesjonalizmu nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB. Aż 75% respondentów zadeklarowało wysoki lub raczej wysoki poziom kompetencji samodzielnych pracowników naukowo – dydaktycznych (doktor habilitowany i profesor). Na wysoki lub raczej wysoki poziom profesjonalizmu adiunktów i wykładowców (doktorów) wskazało ponad 67% respondentów, zaś asystentów 53% respondentów. Ponad 60% respondentów wysoko lub raczej wysoko ocenił profesjonalizm pracowników administracji wydziałowej.

Tabela 22, Ocena wybranego kierunku studiów w opinii absolwentów WHS

Czy gdybyś jeszcze raz zdawał(a) na studia, to wybrał(a)byś ten sam kierunek:	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
	39,7%	17,6%	22,1%	20,6%

Blisko 40% respondentów zadeklarowało, że gdyby jeszcze raz zdawał(a) na studia, wybrałaby ponownie studiowany kierunek. Szczegółowy rozkład odpowiedzi wskazuje, że zdecydowanymi zwolennikami ponownego wyboru dotychczasowego kierunku studiów są absolwenci Historii i Socjologii. Podobnie, jak w roku ubiegłym najczęściej chęć ponownego wyboru tego samego kierunku deklarowali absolwenci kierunku Historia. Aż 75% respondentów odpowiedziało, że wybrałoby ten sam kierunek (Historia), a blisko 17%, że raczej tak. Ponad 37% ankieterowanych absolwentów Socjologii odpowiedziało, że zdecydowałaby się lub raczej zdecydowałaby się ponownie wybrać ten sam kierunek. Aż 43% absolwentów kierunku Stosunki Międzynarodowe wskazało, że zdecydowanie tak i raczej zdecydowałaby się jeszcze raz rozpocząć studia na tym samym kierunku. Tylko co piąty respondent odpowiedział, że zdecydowanie nie wybrałby ponownie studiowanego na WHS kierunku studiów.

Tabela 23, Ocena wybranej uczelni w opinii absolwentów WHS

Czy gdybyś jeszcze raz zdawał(a) na studia, to wybrał(a)byś Uniwersytet w Białymstoku:	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie
	47,1%	30,9%	11,8%	10,2%

Podobnie, jak w poprzednim roku akademickim, blisko 80% respondentów zadeklarowała, że ponowna decyzja o wyborze uczelni również oznaczałaby wybór UwB. Tylko co piąty respondent wskazał, że wybierając ponownie uczelnie nie zdecydowałby się lub raczej nie zdecydowałby się na wybór UwB.

Największymi entuzjastami studiowania na UwB są absolwenci kierunków Historia i Socjologii. Aż 87,5% absolwentów Historii i blisko 85% absolwentów Socjologii ponownie wybrałoby lub raczej wybrałoby UwB, jako miejsce do studiowania.

W opinii respondentów, proces poprawy jakości kształcenia na kierunku Historia wymaga przede wszystkim: zwiększenia zakresu zajęć praktycznych; uelastyczenia programu studiów w sposób umożliwiający selekcję wiedzy i przekazywania tylko tej najistotniejszej, opracowywania rozkładu zajęć umożliwiającego pracę i studiowanie na więcej niż jedna specjalność oraz bez nadmiernych „okienek”.

Proces poprawy jakości kształcenia na kierunku Stosunki Międzynarodowe wymaga przede wszystkim zwiększenia liczby zajęć tematycznych prowadzonych w językach obcych, a jednocześnie przeformułowanie treści kształcenia na lektoratach w celu uniknięcia powtarzania materiału opanowanego w szkołach średnich i podstawowych; przeformułowania programu nauczania w kierunku zwiększenia obciążenia zajęciami praktycznymi; zwrócenia uwagi na adekwatność tematów wykładów fakultatywnych do kierunku studiów; zwiększenia pozaplanowych form zajęć umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych; zwrócenia uwagi na sprawiedliwość systemu weryfikacji efektów kształcenia.

Poprawa jakości nauczania na kierunku Socjologia wymaga zdaniem respondentów przede wszystkim: zwiększenia zakresu zajęć praktycznych, w tym przekazujących aktualną, zgodną z realiami gospodarczymi wiedzę i przygotowujących do realizacji projektów badawczych i wejścia na rynek pracy; większej otwartości na studenta i jego zainteresowania; ograniczenia zajęć z filozofii; doskonalenia kadry dydaktycznej.

Wnioski:

Odbyte studia umożliwiły absolwentom WHS zdobycie większości umiejętności zaplanowanych do osiągnięcia na studiach o profilu akademickim. Absolwenci WHS deklarowali relatywnie mniejszy stopień rozwinięcia umiejętności praktycznych. Większość

elementów procesu dydaktycznego została oceniona bardzo dobrze lub dobrze, co pozwala wnioskować że cały proces nauczania funkcjonuje prawidłowo. Potwierdzeniem tego wniosku są również relatywnie wysokie oceny profesjonalizmu nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB. Wydział Historyczno – Socjologiczny oraz Uniwersytet w Białymstoku są pozytywnie postrzegane jako miejsce do studiowania, gdyż większość respondentów ponownie zdecydowałaby się rozpocząć na nich studia. Absolwenci zgodnie wskazują na konieczność zwiększania zakresu zajęć praktycznych kosztem zajęć o charakterze teoretycznym.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

1. Poprawa jakości lektoratów i położenie nacisku na praktyczną naukę języka, w tym wprowadzenie języka specjalistycznego
2. Przekazywanie wiedzy praktycznej z jednoczesnym wskazywaniem możliwości jej wykorzystania na rynku pracy

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

1. Rekomendacja:

Od następnego roku akademickiego zwiększenie w programach zajęć praktycznych.

Realizacja:

Modyfikacja programu studiów na kierunku Socjologia wprowadzająca nowe przedmioty nauczające praktycznych umiejętności, na studiach drugiego stopnia wprowadzono moduł przedmiotów realizowanych w formie praktycznego laboratorium (razem 45 godzin) na wzór modułów praktycznych wprowadzonych wcześniej na studiach pierwszego stopnia.

2. Rekomendacja:

Podjęcie starań o zorganizowanie (pomoc formalną) odbywanych przez studentów praktyk zawodowych. Proponuje się podjęcie starań o granty finansowane ze środków zewnętrznych - na staże, czy praktyki zawodowe, co podniosłoby w opinii studentów atrakcyjność kierunków prowadzonych na wydziale.

Realizacja:

Instytut Socjologii podpisał porozumienie z Millward Brown - największą firmą badawczą w Polsce, będącą częścią międzynarodowego koncernu. W ramach porozumienia od roku 2014/2015 najlepsi studenci socjologii II roku II stopnia mają możliwość uczestniczenia w stażach w Dziale Badań MB. Analogiczną umowę podpisano z firmą Isobar Polska.

7. UZYSKIWANIE OPINII PRACODAWCÓW O POZIOMIE ZATRUDNIANYCH ABSOLWENTÓW

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów:

Na potrzeby badania pracodawców opracowano ankietę, która została rozesłana w formie elektronicznej do potencjalnych firm i instytucji zainteresowanych zatrudnianiem absolwentów Wydziału Historyczno-Socjologicznego. Wśród nich znalazły się urzędy administracji publicznej, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, szkoły, służby

państwowe, prywatne firmy itp. Przygotowana została baza adresów e-mail, na które wysłano ankietę w formie elektronicznej. Adresaci badania mogli wypełnić ankietę na trzy sposoby:

- poprzez stronę internetową Wydziału Historyczno-Socjologicznego,
- poprzez uzupełnienie pliku tekstowego i odesłanie na adres e-mail wydziału,
- poprzez uzupełnienie wydrukowanej ankiety i odesłanie jej pocztą tradycyjną lub skanu na wskazany adres e-mail.

Badanie zrealizowane zostało do końca sierpnia 2015 roku. Ankiety zostały wysłane do ponad 200 podmiotów działających na terenie województwa podlaskiego oraz instytucji ogólnopolskich. Otrzymano 20 zwrotów, przy czym niektóre z nich nie zawierały ankiet, ale w jednym zdaniu informowały o braku rekrutacji pracowników wśród absolwentów Wydziału. Zdarzały się również ankiety wypełnione jedynie częściowo. Do poniższych obliczeń wykorzystano dane z 13 ankiet.

Tabela 24, Główne powody zatrudniania absolwentów Wydziału Historyczno-Socjologicznego w opinii badanych pracodawców

	TAK	NIE
	Liczebność	
Wiedza ogólna	10	3
Wiedza specjalistyczna	10	3
Znajomość warsztatu pracy specyficznego kierunkowi studiów	6	7
Umiejętność uczenia się	7	6
Umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach	8	5
Umiejętność praktycznego wykorzystywania wiedzy	9	4
Umiejętność poprawnego rozumowania	8	5
Umiejętność pracy w zespole	9	4
Komunikatywność	9	4
Znajomość języków obcych	6	7
Ocena na dyplomie ukończenia studiów	5	8

W niniejszym zestawieniu najważniejsza okazała się wiedza ogólna absolwentów, wiedza specjalistyczna, ich komunikatywność, umiejętność praktycznego wykorzystania wiedzy oraz umiejętność pracy w zespole. Z kolei najmniej istotna okazała się ocena na dyplomie, znajomość warsztatu pracy specyficznego kierunkowi studiów oraz znajomość języków obcych.

Z analizowanego zbioru danych wynika, że nasi absolwenci nie posiadają wymaganej wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy (po 5 wskazań) oraz mają problemy z posługiwaniem się językami obcymi (4 wskazania). Jednakże niemal wszyscy ankietowani pracodawcy stwierdzili, że absolwenci nie mają problemu z wiedzą ogólną, znajomością warsztatu pracy specyficznego kierunkowi studiów, umiejętnością poprawnego rozumowania oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach, czy umiejętnością uczenia się.

Tabela 25, Cechy, których brakuje absolwentom Wydziału Historyczno-Socjologicznego w opinii badanych pracodawców

	TAK	NIE
	Liczebność	
Wiedza ogólna	1	12
Wiedza specjalistyczna	5	8
Znajomość warsztatu pracy specyficznego kierunku studiów	1	12
Umiejętność uczenia się	1	12
Umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach	1	12
Umiejętność praktycznego wykorzystywania wiedzy	5	8
Umiejętność poprawnego rozumowania	1	12
Umiejętność pracy w zespole	2	11
Komunikatywność	2	11
Znajomość języków obcych	4	9

W ramach prowadzonych badań pytano nie tylko o zatrudnianie absolwentów, czy wskazywanie pożądanych i niepożądanych cech potencjalnych pracowników. Sporo uwagi poświęcono współpracy z uczelnią i ewentualnym praktykom zawodowym. Podkreślić należy, że większość ankietowanych podmiotów zadeklarowała podjęcie współpracy w kierunku przygotowania zawodowego absolwentów. Jedną z najprostszych metod jest organizowanie staży i praktyk. Zawracano też uwagę na konieczność organizowania wizyt studyjnych w instytucjach.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Podejmowanie ciągłych starań w kierunku pozyskania do współpracy kolejnych pracodawców

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

1. Rekomendacja:

Zorganizowanie oferty wizyt studyjnych dla studentów w zakładach pracy.

Realizacja:

Nie zorganizowano wizyt studyjnych w zakładach pracy.

2. Rekomendacja:

Intensyfikacja współpracy z pracodawcami w celu usprawnienia prac nad przygotowaniem zawodowym studentów/absolwentów.

Realizacja: Program kierunku filozofia i etyka konsultowano z Kuratorium Oświaty w Białymstoku będącym potencjalnym „odbiorcą” przyszłych absolwentów kierunku. Instytut Socjologii podpisał porozumienie z Millward Brown oraz firmą Isobar Polska. Przedmiotem porozumienia jest prowadzenie praktyk i staży. Wnioski z ich realizacji mają wspierać modyfikowanie procesu dydaktycznego.

8. MONITOROWANIE PROCESU POTWIERDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Opis podjętych działań i uzyskanych rezultatów

Na podstawie Uchwały nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27.05.2015 w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku działające w ramach Wydziału instytuty przygotowały swoje procedury potwierdzania efektów kształcenia na prowadzonych kierunkach. Powołane zostały zespoły, których zadaniem jest weryfikacja, w jakim stopniu zakładane efekty kształcenia są osiąmane oraz czy zachodzi potrzeba ich zmiany. Działania zespołów koordynowane są przez dyrektorów instytutów.

Jednym z innowacyjnych mechanizmów zastosowanych w procesie weryfikacji i potwierdzania efektów kształcenia jest internetowy system oceny sylabusów, w którym studenci mają możliwość oceny przedmiotu pod kątem realizacji efektów kształcenia. System został przetestowany na kierunku Socjologia w roku akademickim 2014/2015. Wyniki testów są pomyślne. Zespół będzie rekomendował wdrożenie tego systemu na pozostałych kierunkach studiów.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Brak szczegółowych rekomendacji ze względu na początkową fazę działania systemu

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

Nie było rekomendacji w roku poprzednim

.....
(Podpis i pieczęć Dziekana)